

Ældreministeriet

Folketingets Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 6581

Doknr.
915944

Dato
10-10-2024

Folketingets Ældreudvalg har d. 10. september stillet følgende spørgsmål nr. 110 (alm. del) til ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 110:

"Vil ministeren oversende en detaljeret status på demenshandlingsplanen og dens enkelte initiativer?"

Svar:

Der blev den 19. september 2024 sendt et foreløbigt svar, hvor det fremgår, at Ældreministeriet til brug for besvarelsen havde rettet henvendelse til Sundhedsstyrelsen med henblik på bidrag.

Med satspuljeaftalen for 2016-2019 blev aftalepartierne enige om at afsætte 470 mio. kr. til en ny national demenshandlingsplan med 23 konkrete initiativer, der skulle sætte mål og retning for indsatsen på demensområdet frem mod 2025. Med aftalen om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på socialsundheds- og arbejdsmarkedsområdet blev aftalepartierne enige om fortsat at understøtte nogle af indsatserne i demenshandlingsplanen, hvor der blev prioriteret i alt 244,4 mio. kr. til 12 initiativer.

Derudover blev der med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2023- 2026 afsat 66,5 mio. kr. til initiativer på demensområdet, herunder en national alliance til nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens.

Status på Demenshandlingsplanen 2025

For så vidt angår status for de 23 konkrete initiativer i Demenshandlingsplanen 2025, henviser jeg til bilag 3 i besvarelsen af SUU alm. del spm. 494, besvaret af indenrigs- og sundhedsministeren den 13. juni 2023.

Sundhedsstyrelsen oplyser derudover, at der er sket en udvikling i en række af initiativerne:

- *Initiativ 1: Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling.* Værktøjet er færdigudviklet og publiceret jf. <https://videnscenterfordemens.dk/da/brief-assessment-impaired-cognition-questionnaire-basic-q>
- *Initiativ 2: Fokus i almen praksis på tidlige tegn på demens.* Vejledningen er ikke færdig, da arbejdsgruppen er i slutningen af skriveprocessen, og vejledningen har endnu ikke været i høring.

- *Initiativ 3: Færre tværfaglige udrednings- og behandlingsenheder.* Antallet af udredningsenheder er reduceret til 14.
- *Initiativ 4: Nye nationale kliniske retningslinjer på demensområdet.* Der er pt. nye kliniske anbefalinger under udarbejdelse til erstatning af de nationale retningslinjer. De nye kliniske anbefalinger forventes publiceret tidligt i 2025.
- *Initiativ 8: Flere og bedre tilbud om fysisk træning og aktivitet.* Initiativet blev afsluttet med seks workshops rundt om i landet i 2023.
- *Initiativ 13: Rådgivnings- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens.* En erfaringsopsamling bliver publiceret i løbet af de kommende uger.

Status på initiativerne ifm. SSA 2020-2023

For så vidt angår status på de opfølgende initiativer, der blev afsat midler til ifm. SSA 2020-2023, henviser jeg til bilag 4 i besvarelsen af SUU alm. del spm. 494.

Det bemærkes, at Sundhedsstyrelsen oplyser, at der også er sket en udvikling for de initiativer, der falder under mit ressortområde:

- *Praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin.* Erfaringsopsamling og case-samling blev publiceret i februar 2024.
- *Videreførelse af demensrejsehold.* Evaluering blev publiceret i juni 2024.
- *Rådgivnings- og aktivitetscentre.* En erfaringsopsamling publiceres i løbet af de kommende uger.
- *Bedre og mere fleksible aflastningstilbud.* Puljen udløb med udgangen af 2023. En opsamling udarbejdes i 2024.
- *Udbredningsaktiviteter af gode erfaringer med fysisk træning og aktiviteter.* Initiativet er afsluttet.
- *Pulje til demensvenlige tiltag, herunder boformer.* Projekterne blev afsluttet med udgangen af 2024.
- *Årets demenspris.* Af forslag til finansloven for 2025 fremgår det, at der afsættes 0,1 mio. kr. årligt til at videreføre demenspriserne.

Status på initiativerne ifm. SSA 2023-2026

For så vidt angår status på de opfølgende initiativer, der blev afsat midler til ifm. SSA 2023-2026 oplyser Sundhedsstyrelsen følgende:

- *National alliance til nedbringelse af antipsykotisk medicin.* Alliancen har til formål at understøtte et tværfagligt og tværsektorielt fokus og en fælles indsats for at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens for at understøtte målsætningen i den Nationale Demenshandlingsplan 2025. Alliancen består af en række aktører med relevante ansvarsområder, viden og interesser i forhold til pleje, omsorg og behandling af mennesker med demens.

Der har været afholdt fem ordinære møder i alliancen, et virtuelt tjek-in samt en workshop.

- *Praksisnær model til nedbringelse af antipsykotisk medicin.* Ni plejehjem fordelt på syv kommuner er nu i gang med at afprøve "Guide til at nedbringe antipsykotisk medicin til mennesker med demens", som

indeholder den praksisnære model. Guiden blev udgivet i maj 2023. Guiden har til formål at inspirere og støtte kommuner og plejeenheder i arbejdet med at nedbringe brugen af antipsykotika til mennesker med demens. Den sikrer en ramme for samarbejdet om at nedbringe anvendelsen af antipsykotisk medicin med fx forslag om tidlig opsporing og forebyggelse samt samarbejde med den praktiserende læge. Formålet med afprøvningen, som foregår i perioden 1. marts 2024 til 1. marts 2025, er at få viden om hvorvidt og hvordan guiden kan understøtte plejeenheder i arbejdet med at reducere forbruget af antipsykotika til mennesker med demens. Derudover vil afprøvningen skabe yderligere indsigt i, hvad der skal til for at nedbringe forbruget og nå det nationale mål om en 50 % reduktion.

- *Videreførelse af Demensrejseholdet med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin.* Med finansloven for 2020 blev der afsat i alt 20 mio. kr. til videreførelse af demensrejsehold med særligt fokus på reduktion af forbruget af antipsykotisk medicin. Det nye demensrejsehold bygger videre på Sundhedsstyrelsens rejsehold med praksisnære læringsforløb for nøglepersoner, herunder relevante ledere, demenskoordinator og sygeplejersker på de deltagende plejecentre og hjemmeplejeenheder. Forløbene skal fortsat styrke medarbejdernes kompetencer til at yde pleje og omsorg for mennesker med en demenssygdom ud fra en personcentreret omsorgstilgang, og derudover have særligt fokus på at styrke deres viden og praksis om brugen af antipsykotisk medicin.

De i alt 26 ansøgere som har fået tilsagn er afviklet fra 2021 til første halvår af 2024. Herefter er der yderligere givet tilsagn til 6 ansøgere, hvis forløb afvikles i perioden august 2024 til juni 2025 (SSA-aftalen 2023-2026). En ny ansøgningsrunde er meldt ud med ansøgningsfrist 7. oktober 2024. Der er foretaget evaluering af de forløb som blev afviklet i 2023 (21 forløb i 8 kommuner/private plejeenheder). Evalueringsrapport viser positive resultater og en gennemsnitlig reduktion i forbruget af antipsykotisk medicin med 5 %.

- *Styrket indsats til at forebygge udadreagerende adfærd.* I perioden 2023-2026 er der afsat 9,6 mio. kr. til at styrke indsatsen med at forebygge, håndtere og lære af udadreagerende adfærd i ældreplejen. Målet med indsatsen er at udbygge og supplere initiativerne i handlingsplan til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd i ældreplejen. Som en del af indsatsen er der videreført tilbud om diplomuddannelse målrettet ledere, arbejdsmiljørepræsentanter, tillidsrepræsentanter og nøglepersoner (initiativ 5 i handlingsplanen). Der er planlagt gennemført i alt syv diplomforløb med op til 28 deltagere per forløb i perioden. De første to forløb i efteråret 2024 er allerede fuldtegnede og der er også næsten fuldt booket på alle hold i 2025.

Der er netop annonceret korte rådgivningsforløb til kommuner samt private og kommunale plejeenheder i ældreplejen til at styrke den systematiske og forebyggende tilgang til arbejdet med voldssomme episoder (initiativ 4 i handlingsplanen). Rådgivningen varetages af Demensrejseholdets konsulenter.

Det overvejes i øjeblikket desuden, hvilke tiltag, der yderligere vil kunne styrke arbejdet med handlingsplanen og anbefalingerne. Fx en casesamling og supplerende læringsmaterialer, der kan understøtte implementeringen og forankringen af anbefalingerne. Det overvejes om der skal etableres et partnerskab eller lignende med

uddannelsesinstitutioner og/eller andre relevante parter i forbindelse med udvikling af nye materialer.

- *Forebyggelse af omsorgstræthed og forråelse i ældreplejen.* Der blev på SSA 2023-2026 afsat 24 mio. kr. til en ansøgningspulje til udvikling og afprøvning af metoder eller modeller til systematisk faglig sparring, supervision eller lignende til medarbejdere og ledere, som arbejder i ældreplejen med mennesker med kognitive svækkelser med henblik på at forebygge omsorgstræthed og forråelse. I forbindelse med offentliggørelse af puljen udgav Sundhedsstyrelsen [inspirationsmateriale](#) til forebyggelse af omsorgstræthed og forråelse. Social- og Boligstyrelsen modtog 122 ansøgninger til et samlet beløb på 192.468.462,77 kr.

Ansøgningspuljen blev udmøntet d. 14. december 2023, hvor 14 projekter blev tildelt støtte. Projektperioden løber fra 1.2.2024 – 30.6.2026. Sundhedsstyrelsen vil stå for en løbende evaluering af projekterne.

- *Erfaringsopsamling og status på opfyldelse af Demenshandlingsplanens nationale mål.* Erfaringsopsamlingen skal gennemføres i 2025-2026, og er derfor ikke påbegyndt endnu.
- *Pulje til forsøgsordning med befordring af mennesker med demensdiagnose, som bor i eget hjem til fritidsformål.* Der er i puljen afsat 9.5 mio. kr. til at give mennesker med en demensdiagnose mulighed for befordring til fritidsformål. Det skal i ordningen være muligt at medbringe en ledsager i befordringen. Social- og Boligstyrelsen modtog 7 ansøgninger til et samlet beløb på 14.286.335 kr. Ansøgningspuljen blev udmøntet d. 28. november 2023, hvor 5 projekter blev tildelt støtte. Projektperioden løber fra 1.1.2024 – 30.6.2026.

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens bidrag.

Med venlig hilsen
Mette Kierkgaard
Ældreminister

Bilag: Bilag 3 og 4 til besvarelse af SUU alm. del spm. 494 den 13. juni 2023